

som det upaataalt faar Lov til at udvikle sig videre, at Statens mange Arbejdere skulle være forpligtede til at have samme Anskuelse som deres overordnede og ikke i deres daglige og private Færden maa gøre noget, der strider mod deres overordnede politiske eller sociale Anskuelse. Dette, forekommer det mig, bør der tages til Orde mod, og det kan ikke noksom paatales, saa meget mere som dette Tilfælde ikke er noget enkelt eller noget nyt opkommet. Jeg vil blot erindre om, at i 1890 var den samme Mand, Hr. Oberst Tillge, ansat som Kaptajn ved Hærens Laboratorium. Der var da 2 Laboratoriearbejdere, der vovede at være Stillere for Rigsdagsmanden i deres Kreds — der i Parentes bemærket stillede sig som Socialdemokrat — det nuværende ærede Medlem for Københavns 9de Valgkreds (Hørdum). Det kom frem i Bladene, at de vare Stillere. De bleve kaldte op og afskedigede øjeblikkelig af Hærens Laboratoriums Tjeneste med den udtrykkelige Motivering, at det var, fordi de havde været Stillere for en socialistisk Folketingskandidat. Samme Aar, i September 1890, blev jeg afskediget fra Hærens Laboratorium — hvor jeg havde været 13 Aar, og hvor jeg fra mine overordnede havde de bedste anbefalinger, hvilke jeg havde erholdt ved andre Lejligheder — afskediget med 24 Timers Varsel med den Motivering, at jeg havde dirigeret et Vælgermøde, hvor en socialistisk Folketingskandidat havde talt. Sligt vilde man ikke taale, og jeg maatte kunne forstaa, at naar jeg gjorde sligt, kunde jeg ikke være i Statens Tjeneste. Det synes saaledes at være en gammel Skade, en gammel Coutume under Krigsministeriet, hvad der nys er sket i Frederiksværk. Jeg tillader mig at rette den bestemte Forespørgsel til den højtærede Krigsminister, om ikke Ministeren finder Anledning til at skride ind mod dette Uvæsen, denne ganske uberettigede Optræden fra Officerernes Side.

Jeg vil slutte med en Henstilling til samtlige højtærede Ministre om at tage under Overvejelse, om ikke Tiden var inde til at skaffe Oplysninger til Veje, der kunde godtgøre, hvor stor en Forskel der er paa den Løn, Staten betaler sine Arbejdere i de forskellige Arbejdsgrene, og den, der betales for tilsvarende Arbejde i det private Liv. Endvidere skal jeg tillade mig — hvis der fra Ministrenes Side skulde blive taget fat paa denne Sag, hvis mine Ord skulde have frugtet — at anmode det høje Ting om at vise Velvilje over for denne Sag. Endelig skal jeg berøre

endnu et Punkt. Ved Jærnbaneloven, af 8de Maj 1894 blev der under en Post paa § 5 bestemt, at Bevillingshaveren skulde rette sig efter de Bestemmelser, der af Indenrigsministeren maatte blive truffene i Henseende til Beskæftigelse af indenlandsk Arbejdskraft og til Forbud mod Søn- og Helligdagsarbejde. Blandt de Anlæg, der nævnes i Loven, er Anlægget af en Jærnbane fra Lyngby til Vedbæk. Denne Bestemmelse synes man ikke at have villet bruge. Det har nemlig vist sig, at Entreprenøren for nævnte Bane uhindret har faaet Lov til at indforskrive svenske Arbejdere til at erstatte de danske Arbejdere, han under Lockouten har kastet ud af sit Arbejde. Det forekommer mig, at det, man dog i det mindste kan forlange, er, at naar der ikke er Initiativ fra Regeringens Side til selv at tage fat, skal i det mindste de Bestemmelser, der ere truffene ved Loven, overholdes, og at Ministeriet gør noget for at paatale det, naar de blive overtraadte.

Med disse Bemærkninger skal jeg slutte i det Haab, at mine Ord ikke maa gaa ganske upaaagtede hen. Hvis det skulde være lykkedes mig at aabne de høje Ministres Blik for det uanstændige Forhold, der hersker vedrørende Statens Arbejdsforhold, tror jeg, at det høje Ting vil tilgive mig den Tid, som jeg her har benyttet for at berøre disse Forhold.

Bojsen: Jeg forlangte Ordet forleden Dag i Anledning af det Foredrag, vi hørte af det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (C. Hage), særlig fordi det paa en ualmindelig tilspidset Maade paa et Hovedpunkt var henvendt til mig. Men inden jeg kommer til at berøre hans Udtalelse i den Henseende nærmere, vil jeg gerne vende tilbage til det Spørgsmaal, som jeg omtalte forleden Dag, og som paa ny er gjort til Genstand for Omtale baade af det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds og det ærede Medlem for Odense (Scavenius), nemlig om, hvorledes vi skulle stille os med Hensyn til Jærnbandedriftens Betydning for Budgettets Balance. Der er vistnok mange, der ville sige derom, at det har liden praktisk Betydning, hvorledes man opfatter dette, hvorledes det stilles op paa Budgettet eller paa Regnskabet, thi det skaffer jo hverken flere eller færre Penge til Stede. Men jeg vil erindre ærede Medlemmer om, at det er et Spørgsmaal, som har optaget dette Tings Interesse i forrige Tider i en ganske overordentlig høj Grad og har været Genstand for mange varme Debatter her, hvorledes man